

Glefsa

Brot úr hagvísunum og skýrslum SSV - 1. tbl 2015

FYRIRTÆKJAKÖNNUN 2014

Í nóvember 2014 var framkvæmd spurningakönnun meðal stjórnenda fyrirtækja, einyrkja, smábátasjómannanna og bænda á Vesturlandi. Könnunin var byggð upp á svipaðan hátt og spurningakönnun sem framkvæmd var haustið 2013. Úrtakið árið 2014 var mun stærra en árið áður þar sem smábátasjómenn og bændur bættust í hópinn.

Spurningakönnunin var vefkönnun og var hún send út til 1011 aðila á Vesturlandi og bárust svör frá 342 aðilum sem telst nokkuð gott. Það er mikil breyting frá síðustu könnun en þá tóku 177 þátt.

Í Glefsu verður afmarkað viðfangsefni könnunarinnar tekið fyrir. Niðurstöður könnunarinnar í heild sinni verða hins vegar birtar í Hagvísi sem mun koma út síðar á árinu 2015.

Glefsan er unnin af Einari Þorvaldi Eyjólfsyni hjá Samtökum sveitarfélaga á Vesturlandi.

MENNTUN VINNUAFLS

Lengi hefur leikið forvitni á að vita hvers vegna menntunarstig er töluvert lægra á landsbyggðinni en á höfuðborgarsvæðinu. Vísbendingar komu fram í Hagvísi um Vinnuþátt Vesturlands árið 2010 að arðsemi menntunar væri lakari á Vesturlandi en á höfuðborgarsvæðinu vegna launamismunar. En hvers vegna er það? Gæti það verið vegna þess að eftirspurn eftir menntuðu vinnuafl er bara svo lítil á Vesturlandi – að það vantaði einfaldlega ekki menntað vinnuafl á Vesturlandi?

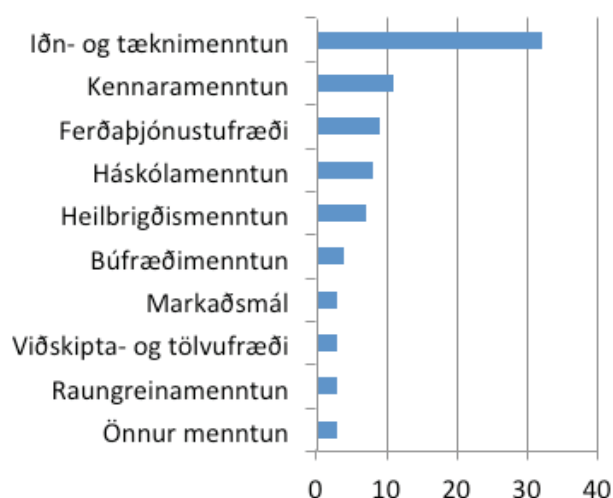
Þess vegna voru þátttakendur könnunarinnar meðal annars spurðir að því hvort að fyrirtækjunum vantaði á þessum tímapunkti starfsfólk með einhverja ákveðna menntun.

Niðurstöðurnar benda til þess að töluverð eftirspurn sé eftir menntuðu vinnuafl á Vesturlandi en alls nefndu 85 fyrirtæki að þau hefðu þörf fyrir starfsfólk með ákveðna menntun. Ekki var tilgreindur fjöldi starfsmanna með viðkomandi menntun þannig að eftirspurnin gæti verið meiri en sem þessari tölu nemur. Þess vegna ber að taka tölunum með ákveðnum fyrirvara. Þar sem 25-30% fyrirtækja á Vesturlandi tóku þátt í könnuninni má búast við að eftirspurnin sé a.m.k. þrefalt meiri ef þátttakan dreifist nokkuð jafnt eftir atvinnugreinum. Það er því ljóst að þörf fyrir menntað vinnuafl á Vesturlandi er mikil.

Meirihluti þeirra fyrirtækja sem hefur starfsstöðvar á fleiri en einum stað á Vesturlandi eða 56%, töldu sig hafa þörf fyrir starfsfólk með ákveðna menntun. Um 35% fyrirtækja á Akranesi og í Hvalfjarðarsveit töldu sig hafa þörf fyrir

sérmenntað starfsfólk og á Borgarfjarðarsvæðinu og Snæfellsnesi var hlutfallið svipað eða 21 og 22% (sjá mynd). Um 13% fyrirtækja í Dölum töldu sig hafa þörf fyrir starfsfólk með ákveðna menntun.

Hvaða menntun vantar í fyrirtækið

Þegar þátttakendur voru spurðir hvers kyns menntun væri helst vöntun á inni fyrirtækin var iðn- og tæknimenntun oftast nefnd (sjá mynd). Þá var starfsfólk með kennaramenntun næstoftast nefnt og þar á eftir kom menntun í ferðapjónustufræðum og almenn háskólamenntun. Einnig var vöntun á starfsfólki með heilbrigðismenntun, búfræðimenntun og menntun í viðskipta- og tölvufræðum og markaðsmálum. Þá nefndu þátttakendur þörf á starfsfólki með menntun í raungreinum auk þess sem nokkrir nefndu vöntun á starfsfólki með annarskonar menntun en talin hefur verið upp hér að ofan.

Alls voru 32 fyrirtæki sem töldu sig vanta starfsfólk með iðn- og tæknimenntun. Almenn iðnmenntun var oftast nefnd eða átta sinnum. Þörf fyrir starfsfólk með menntun í upplýsingatækni (tölvumenntun) var nefnd fjórum sinnum og vöntun á fólki með tæknimenntun og vélfræði var nefnd þrisvar sinnum. Í tvígang var nefnd þörf fyrir starfsfólk með menntun í rafíðn, málmíðn og matvælaíðn auk þess sem tveir aðilar höfðu þörf fyrir starfsfólk með vinnuvélaréttindi. Önnur iðn- og tæknimenntun sem var nefnd var pípuþvingar, byggingatæknifræði/tækniteikun, hársnyrting, mjólkurfræði, tækniteikun og sérhæfð iðn- og verkmenntun í fisk- eða matvælaíðnaði.

Þátttakendur nefndu 11 sinnum þörf fyrir starfsfólk með

kennaramenntun. Helst var vöntun á starfsfólki með leikskólamenntun en hún var nefnd fjórum sinnum. Einnig var nefnd þörf fyrir framhaldskólakennara (raungreinar), tónlistarkennara, uppeldisfræðinga, sérkennslukennara, náms- og starfsráðgjafa, frístundafulltrúa og almenna kennara.

Þá nefndu fyrirtækin átta sinnum þörf á starfsfólki með menntun á sviði ferðaþjónustu. Helst tengdist þörfin veitingarekstri; nefndir voru þrjár þjónar og tveir kokkar. Þá nefndu tvö fyrirtæki vöntun á starfsfólki með menntun í ferðaþjónustufræðum og eitt fyrirtæki taldi sig hafa þörf fyrir leiðsögumann.

Alls nefndu fyrirtækin þörf fyrir starfsfólk með háskólamenntun átta sinnum. Fimm aðilar nefndu almenna háskólamenntun án sérstakrar sérhæfingar. Einn þátttakandi nefndi vöntun á starfsmanni með doktorsgráðu, annar nefndi embættispróf og sá þriðji nefndi menntun á sviði minjavörslu.

Mörg fyrirtæki nefndu þörf á fólki með menntun á heilbrigðissviði. Þrjú fyrirtæki nefndu þörf fyrir starfsfólk með þroskaþjálfamenntun. Eitt fyrirtæki hafði þörf fyrir starfsfólk með menntun í iðjuþjálfun, annað nefndi hjúkrunarfræðing og þriðja lyfjatakni. Þá kom einnig fram þörf fyrir sérhæfða heilbrigðismenntun.

Fjögur fyrirtæki vantaði búfræðinga. Tvisvar var almenn búfræðimenntun nefnd auk þess sem tveir aðilar nefndu vöntun á starfsfólki með menntun í skógfræðum og í reiðmennsku.

Þá kom fram þörf fyrir þekkingu á sviði markaðsmála. Tvö fyrirtæki vantaði fólk með menntun í markaðsfræðum og eitt fyrirtæki í sölu- og markaðsmálum.

Einnig voru þrjú fyrirtæki sem höfðu þörf fyrir menntað starfsfólk á sviði viðskipta- og tölvufræði. Tvö þeirra vantaði starfsfólk með verslunarpróf og eitt fyrirtæki aðila með tölvu- og bókhaldsmenntun.

Auk þess höfðu þrjú fyrirtæki þörf fyrir starfsfólk með raungreinamenntun. Eitt fyrirtæki vantaði aðila með líffræðimenntun, annað fyrirtæki vantaði sjávarlíffræðinga og það þriðja aðila með almenna raungreinamenntun.

Þá nefndu fyrirtækin þörf fyrir starfsfólk með þjónustumenntun, meirapróf og góða tungumálakunnáttu.

